

Pink eye - en smärtsam infektion

Ögoninfektioner hos nötkreatur går under benämningen pink eye och är inget ovanligt. Namnet har sitt ursprung i att ögat blir rött och irriterat, framför allt i början av infektionen.

Karakteristiskt för pink eye är att djuren oftast drabbas under perioden från vår till höst. Tillståndet är mycket smärtsamt för djuren och de blir ofta både känsliga för beröring och skarpt ljus.

Pink eye orsakas av olika bakterier och de vanligaste bakterierna som ger infektionen är Moraxella- och Listeriaarter. Inkubationstiden beror på vad som orsakat infektionen och kan variera allt ifrån ett par dagar upp till tre veckor. Ögoninfektioner smittar relativt lätt mellan djur och det är därför viktigt att vara noggrann med hygien, framförallt i samband med behandling av djur med ögoninfektion. Använd alltid handskar.

De första synliga symtomen på nötkreatur är att det infekterade ögat börjar rinna och att djuret kniper lite med ögat och ögonlocken blir lite svullna. Tittar man på slemhinnan inne i ögat och i ögonvitan, så är den ofta röd. Sekretet från ögat är till en början ofta genomskinligt, men kan efterhand bli mer varigt. När infektionen fortskrider blir ögat allt mer grumligt och mjölkaktigt och gör man inget så kan djuret tappa synen. Djuren är extremt känsliga för beröring i området runt ögat och det är tydligt att infektionen är smärtsam. De blir ofta känsliga för skarpt solljus eller lampsken. Djuren kan även tappa i tillväxt och man ser ofta att mjölkande djur tappar i produktion.

Moraxella bovis är den bakterie som vanligen odlas fram vid ögoninfektioner hos nötkreatur. Bakterien trivs bra i ögat och binder till hornhinnans celler. Det är en gram-negativ ovalt formad bakterie. Bakterien är en kommensal, det vill säga den

När ögoninfektionen pink-eye fortskrider blir ögat allt mer grumligt och mjölkaktigt och gör man inget så kan djuret tappa synen.

FOTO KATINCA FUNGBRANT

trivs bäst tillsammans med andra bakterier. Det kan vara bakterier som finns i ögats normala flora eller tillsammans med andra bakterier som också kan orsaka ögoninfektion.

OM DET ÄR mycket damm i luften kan det bildas små sår i ögat vilket ger bakterien optimala förutsättningar att binda och föröka sig. Att det är vanligare med Moraxella-infektioner under

sommaren beror troligen på att det är mer damm och gruspartiklar i luften då det är torrt ute. Det kan även bero på att flugorna är mer intensiva runt ögonen på djuren och kan föra smittan vidare till andra djur.

Listeria monocytogenes är en annan vanligt förekommande bakterie som kan orsaka ögoninfektion. Listeria-arter tillhör de bakteriearter som finns i jord och de kan infektera ögat till exempel

PINK-EYE I KORTHET

- ✓ Orsakas av bakterier.
- ✓ Sprids med flugor.
- ✓ Smärtsamt.
- ✓ Bör behandlas av veterinär.

via dammpartiklar från torr jord eller halm. Listeria-infektioner förekommer även under vinterhalvåret.

Det finns även andra bakterier som kan vara inblandade i infektionen som exempelvis Chlamydia eller Mykoplasma. Ögoninfektioner kan även orsakas av virus som blåttunge-virus eller herpesvirus som elakartad katarrhalfeber. Ytterligare en orsak till pink-eye kan vara våld mot ögat.

Ögoninfektioner ska alltid behandlas skyndsamt. För behandling krävs en diagnos och därför ska man alltid ta ut veterinär för att titta på ögat. Ofta tar veterinären prov från ögat innan behandling sätts in med en ögonsalva innehållande antibiotika. Alla ögonsalvor är inte godkända för behandling på nötkreatur och därför är det viktigt att få rätt preparat så det inte blir livslång karens för slakt.

Att djur med akut ögoninfektion har ont gör dem svåra att behandla. Ordentliga läsningsbara grindar eller behandlingsbox är nästintill nödvändigt. Det är viktigt att se till att läkemedelspipen inte vidrör ögat vid lokalbehandling. Använd handskar och var noggrann med handhygien efter behandling. Vissa av de bakterier som orsakar ögoninfektion hos nötkreaturen kan också ge ögoninfektion hos oss människor.

Om djuret inte svarar på behandling inom första dygnet, så bör man göra en vidare utredning för att ta reda på orsaken. ■

ANNELI LARSSON

Gård & Djurhälsan arbetar med djurhälsofrågor om grisar, nötkreatur för

